

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ในปัจจุบันการปลูกขนุนเพื่อส่งโรงงานอุตสาหกรรมบรรจุกระป๋อง หรือจำหน่าย เป็นผล ไม้สด มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ อดีตขนุนเป็นผลไม้ที่ไม่ค่อยมีราคา แต่ในปัจจุบันตลาดใหญ่ของขนุน คือ กรุงเทพฯ ซึ่งจะมีผู้รับซื้อนำไปแกะยวงจำหน่าย ราคา กิโลกรัมละ ไม่ต่ำกว่า 30 บาท การแกะยวงจำหน่ายทำให้ขนุนเป็นที่นิยมมีราคาดีพอสมควร นอกจากนี้โรงงานแปรรูปผลไม้มองเห็นความสำคัญของขนุนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เนื้อขนุนในน้ำเชื่อมบรรจุกระป๋อง เนื้อขนุนแช่แข็ง ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น มาเลเซีย ฮองกง ซึ่งการส่งออกขนุนขณะนี้อยู่ในระยะเริ่มต้น ผลผลิตที่ได้ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ถ้ามีตลาดสำหรับการส่งออกขนุนมากขึ้นก็ควรเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอกับการส่งออกด้วย

การศึกษาด้านทุนและราย ได้รวมทั้งการหาอัตราผลตอบแทนจากการปลูกขนุนจะทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สำคัญสำหรับผู้สนใจจะลงทุนปลูกขนุน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาลงทุน นอกจากนี้ยังศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการปลูกขนุน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบและใช้ข้อมูลดังกล่าวเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงและส่งเสริมให้เกษตรกรสนใจปลูกขนุนเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาวิธีการปลูกและการบำรุงรักษาขนุน
2. เพื่อศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนจากการปลูกขนุนเฉลี่ยต่อไร่ของพื้นที่เพาะปลูก 1-10 ไร่ เปรียบเทียบกับพื้นที่เพาะปลูกมากกว่า 10 ไร่ แต่ไม่เกิน 20 ไร่
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหา และอุปสรรคในการปลูกขนุน

ขอบเขตของการศึกษา

1. คำว่า "ขนุน" หมายถึง ขนุนที่เป็นผลไม้สดเท่านั้น
2. ศึกษาต้นทูลและผลตอบแทนจากการปลูกขนุน ตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงอายุ 15 ปี เนื่องจากขนุนจะให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกปีจนถึงปีที่ 15 ผลผลิตจะคงที่และเริ่มมีแนวโน้มลดลง
3. พื้นที่ที่ทำการศึกษา คือ ภาคตะวันออก เฉพาะจังหวัดชลบุรีและปราจีนบุรี เนื่องจากภาคตะวันออกเป็นภาคที่มีการปลูกขนุนเป็นพืชเศรษฐกิจมีเนื้อที่เพาะปลูกเป็นอันดับ 3 ของประเทศ โดยมีเนื้อที่เพาะปลูก 45,714 ไร่ มีผลผลิตรวมต่อปีมากเป็นอันดับ 1 ของประเทศ คือ 15,293,246 ผล และมีจังหวัดที่เป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีเนื้อที่เพาะปลูกมากเป็นอันดับ 1 ของประเทศ โดยมีเนื้อที่เพาะปลูก 26,074 ไร่ และจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงด้านการปลูกขนุน โดยมีเนื้อที่เพาะปลูก 5,978 ไร่ รวมเนื้อที่เพาะปลูกใน 2 จังหวัด 32,052 ไร่ หรือร้อยละ 70.11 ของเนื้อที่เพาะปลูกในภาคตะวันออก ตามสถิติแสดงเนื้อที่เพาะปลูกขนุน ในปีการเพาะปลูก 2529/2530 ซึ่งแสดงในตารางที่ 1
4. ศึกษาจากกลุ่มเกษตรกรที่มีพื้นที่เพาะปลูกตั้งแต่ 1-20 ไร่ โดยสุ่มตัวอย่าง 50 ราย เป็นขนาดพื้นที่ 1-10 ไร่ จำนวน 26 ราย และขนาดมากกว่า 10 ไร่ แต่ไม่เกิน 20 ไร่ จำนวน 24 ราย
5. ราคาเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรได้กำหนดให้มีการสำรองเพื่อระดับราคาเพิ่มสูงขึ้นปีละ 10%
6. ค่าซ่อมแซมเครื่องจักรอุปกรณ์การเกษตรได้กำหนดให้เพิ่มปีละ 10 % ตามภาวะเศรษฐกิจและความเก่าของเครื่องจักรอุปกรณ์

ตารางที่ 1 เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตของชนุนทั้งประเทศเป็นรายภาค ในปีการเพาะปลูก
2529/2530

ภาค	เนื้อที่ปลูก (ไร่)			ผลผลิตรวม (ผล)	ผล/ไร่/ปี
	ให้ผลแล้ว	ยังไม่ให้ผล	รวม		
ภาคเหนือ	45,274	26,862	72,136	13,601,847	300
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	42,842	25,781	68,623	13,854,976	323
ภาคตะวันออก	39,156	6,558	45,714	15,293,246	391
ภาคกลาง	5,687	1,071	6,758	1,962,262	345
ภาคตะวันตก	13,029	2,603	15,632	3,435,913	264
ภาคใต้	<u>21,639</u>	<u>3,723</u>	<u>25,362</u>	<u>4,972,298</u>	<u>230</u>
รวมทั้งประเทศ	<u>167,627</u>	<u>66,598</u>	<u>234,225</u>	<u>53,120,542</u>	<u>317</u>

ที่มา : รายงานสภาพการเพาะปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ปีการเพาะปลูก 2529/2530
ฝ่ายวิเคราะห์ข้อมูลส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประชากร

เกษตรกรที่ปลูกขนุนในภาคตะวันออก เฉพาะจังหวัดชลบุรีและปราจีนบุรีที่มีพื้นที่
เพาะปลูกตั้งแต่ 1-20 ไร่ จำนวนประมาณ 500 ราย แบ่งเป็นเกษตรกรที่มีพื้นที่เพาะปลูก
ขนาด 1-10 ไร่ จำนวนประมาณ 260 ราย และขนาดพื้นที่มากกว่า 10 ไร่ แต่ไม่เกิน
20 ไร่ จำนวนประมาณ 240 ราย

ตัวอย่าง

สุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่ปลูกขนุนในจังหวัดชลบุรีและปราจีนบุรี จำนวน 50 ราย
เป็นขนาดพื้นที่ 1-10 ไร่ จำนวน 26 ราย ขนาดพื้นที่มากกว่า 10 ไร่ แต่ไม่เกิน 20 ไร่
จำนวน 24 ราย

ขนาดตัวอย่าง

สุ่มตัวอย่างเป็น 10% ของประชากร

วิธีการเลือกตัวอย่าง

เลือกตัวอย่างจากเกษตรกรที่ปลูกขนุนในเขตจังหวัดชลบุรีและปราจีนบุรี ที่มีพื้นที่
เพาะปลูกตั้งแต่ 1-20 ไร่ ตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงอายุ 15 ปี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการออกแบบสอบถามเกษตรกรและสอบถามเจ้าหน้าที่
ในหน่วยราชการและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากตำราและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปลูกขนุน

วิธีการวิจัย

1. ศึกษาจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปลูกขุ่น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสุ่มตัวอย่างและสร้างแบบสอบถาม
2. ทำการสำรวจและสอบถามจากเกษตรกรโดยตรง และสอบถามจากเจ้าหน้าที่ในหน่วยราชการและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการคำนวณต้นทุนและผลตอบแทน
3. รวบรวมข้อมูลค่าใช้จ่าย เพื่อคำนวณต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกขุ่นเฉลี่ยต่อไร่ของพื้นที่เพาะปลูกขนาด 1-10 ไร่ เปรียบเทียบกับพื้นที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 10 ไร่ แต่ไม่เกิน 20 ไร่ ซึ่งแบ่งค่าใช้จ่ายได้เป็น 2 ประเภทคือ
 - 3.1 ค่าใช้จ่ายลงทุน
 - 3.2 ค่าใช้จ่ายประจำ
4. เก็บรวบรวมข้อมูลรายได้ เพื่อหาผลตอบแทนเฉลี่ยต่อไร่ของพื้นที่เพาะปลูก 1-10 ไร่ เปรียบเทียบกับพื้นที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 10 ไร่ แต่ไม่เกิน 20 ไร่
5. คำนวณหาอัตราผลตอบแทน สรุป และให้ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิธีระยะเวลาจ่ายคืนทุน
2. วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ
3. วิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบต้นทุน และผลตอบแทนจากการปลูกขนุน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการปลูกขนุนสามารถใช้ข้อมูลจากการศึกษานี้ในการวางแผนส่งเสริมการปลูกขนุนแก่เกษตรกร
3. เป็นแนวทางในการตัดสินใจลงทุนปลูกขนุนหรือใช้ในการศึกษาค้นคว้าและอ้างอิงต่อไป

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย